

Gospodarska izložba.

Brojni pohod gospodarske izložbe prvih dana nakon otvorenja najbolje svjedoči, koliko se općinstvo za nju zanima. Dakako da se odlaskom stranaca pohod izložbe smanjio, ali smo uvjereni, da će ponovo opet porasti. Baš danas se započinje najglavniji dio njezina rasporeda, naime izložba stoke, te će trajati sve do 19. Lijepa stoka ne prikazuje samo veliku vrijednost, nego je ona doista i ponos svakoga gospodara. Ne sumnjamo zato, da će gospodarski naš svijet listom grnuti baš na ovaj ne samo najzanimljiviji nego i najljepši dio izložbe. Bit će tu blaga raznih pasmina i s raznih strana naše domovine, bit će to makar i maleni, ali svakako lijep prikaz današnjega našega stočarstva i njegova napretka, pa će se vidjeti, u koliko su u tome pojedini krajevi naše domovine u posljednjim decenijama natkrali druge, i gdje se koja rasa importiranog blaga najbolje udomačila. Bit će to koliko zabavno, toliko i poučno, pa će svakom imati prilike, da štošta nauči i stečenim se iskustvom okoristi.

Od 22. do 25. bit će opet izloženo voće i grožđe, ali ovaj put kasne vrste. Kako se u nas uopće mnogo više goje kasne vrste voća i grožđa, bit će ova izložba i bogatija i zanimljivija od prve svoje družice, pa se zato dvostruko preporučuje pažnji naših vinogradara i voćara.

S velikim zanimanjem iščekuje se i izložba pomorskih i potočnih riba, koja će se otvoriti 22. te će biti otvorena do 28. rujna. Kamo sreće, da ova izložba pridonese barem nešto za unapređenje našega zanemarenoga ribogojstva.

Dobar dio izložbe zapremaju gospodarski strojevi. Oni se mogu vidjeti svaki dan, ali je najzanimljivije promatrati ih, kada su veliki strojevi u poslovanju. I ovomu dijelu izložbe treba da seljački gospodari priklone mnogo pažnje, jer će i tu moći vrlo mnogo naučiti.

Na izložbu dakle! Tko ikako može, neka pohri u bijeli Zagreb u lijepu izložbu, gdje će ugledati naš gospodarski rad za posljednjih 15 godina. Ne putujte pojedince, nego bar po 10 u skupinama, da dobijete popust na željeznici. Cujemo, da naša gospodarska podružnica sprema skupni izlet na izložbu. To je hvale vrijedno, a članovi njezini, kao i nečlanovi neka nastoje, da ih se što više nađe na tom poučnom putovanju.

O cijeloj izložbi progovoriti ćemo koju naknadno.

Domaće vijesti.

Slovenski gostovi u Samoboru. Ako je i bio otkazan skupni izlet u Samobor, ipak je našem domaćem sokolu uspelo, da je animirao svoju slovensku braću, da posjete naš ubavi Samobor. — Braća Poljaci, Česi, Slovenci, Bugari, Dalmatinci i Istrani, bili su upravo očarani prirodnim ljepotama našeg zavičaja. — Sviju gostova bilo je do 300, te su s domaćim općinstvom dne 4. o. m. napunili Anin-perivoj, u kojem se razvila ugodna zabavica i od koje su se naši gostovi vrlo teško rastali. Među samim odličnim izletnicima naoseb spominjemo starinu dr. Jadravskoga, koji je šezdesetih godina za narodnu poljsku stvar 7 godina činio u Sibiru.

Od hrvatskih izletnika pominjemo braću iz Vukovara, Broda, Vinkovaca, Rume, Koprivnice, Požege i Osijeka.

A što kuhate?
Svaki dan kuha milostiva juhu, pečenku sa salatim od krumpira, cikle ili čega drugoga.
I drugo ništa?
Da i svaki treći dan kolače.
Lijepo. A koliko kod jela potrošite masti?
Jednom više, a drugi put manje.
Što još jedete?
Imamo i umake i variva od krumpira, kupusa, repe i svakojakog korijenja.
Je li i ovamo puno mećete masti?
Nego. Kadikad se milostiva prevari te i previše omasti, zapapri i osoli.
Tako, a sad ti eto novine.

Terezija poleti napole brzim korakom, a gospodin se Ivan povuče u sobu. Dade si donijeti zajutak, prošitje zatim par redakata iz nekakvih jučeranjih novina, a tad se ušla sobom. Dugo ga nema — šane — a oblačak nestrpljivosti sjede mu na lice i čelo. Otvori i prozor, pa se stade nagledati na ulicu. Na ulici je malo tko prolazio, vladala je najviše tišina. Tu i tamo bi se tko pojavio i samo na brzu ruku koga toga pozdravio sa „Dobro jutro!“ „Što, radite?“ Napokon se gospodin Ivan razvedri, tračak zadovoljstva pokriva mu lice. Na ugu uoči staroga Mata, gdje ide odmjerenim korakom. Već mu se stari iz daleka smiješi. Dobro je — kimnu Ivan za se. Za čas i vrata se otvore „Dobro jutro!“ nazva stari gospodinu Ivanu.

Dakle, kako je? ozbiljno će Ivan.
Ništa zla milostivi; pomalo novosti — rekne stari Mato i pruži novine Ivanu.

U gradu je sve po starome?
Ah je i nije. Filjarke viču po običaju, da oglasiš od vike. Sve jedna preko druge kaže, da ima bolje i jeftinije tréanje i graška.

Da je odličnim ovim izletnicima b'lo tako ugodan boravak u Samoboru, u velike je zastuge i naseg patrioćitnog građanstva, koje ih je upravo sjajno dočekalo, okitiv svoje kuće hrvatskim barjacima, i obasuvši ih cvijećem i oduševljeno ih pozdravljajući.

Izletnici su otišli u pol 9 na večer u Zagreb, zahvaljujući na prekrasnom dočeku i uvjeravajući, da će im ovaj kratki boravak u Samoboru ostati u vječnoj uspomeni.

Kongres jugoslavjenskih novinara i književnika u Sofiji. Ovomu su kongresu uz ostale Hrvate prisustvovali i naši Samoborci gg. Forko, Livadić i Hrčić, od kojih je potonji držao na kongresu jedno vrlo uspješno predavanje. Poslije kongresa, koji je imao i veliku političku važnost, otišla su gospoda u Carigrad. Sudeći po pripovijedanju, ovaj je put bio vrlo zanimljiv, pa ćemo se obratiti na gospodu, da svoje dojmove s ovog putovanja opišu u „Sam. listu“. Nadamo se, da će se gospoda ovoj našoj molbi i odazvati.

Ljetovališni gostovi. Ove je godine posjetilo Samobor više odličnijih ljudi, među kojima pominjemo naoseb dr. Ivana Banjavčića, karlovačkog načelnika i zastupnika grada Koprivnice, onda zagrebačkog načelnika dra Milana Amruša. — Dr. Banjavčić, jedna od najvažnijih i najrodoljubivijih ličnosti u Hrvatskoj, vrlo se zanimao za nase prilike, te nam je ugodno, da je o Samoboru izrekao laskavi sud. Zeljeti bismo, da ovako uvažena lica što češće pohode naš Samobor.

Park na Stražniku. S ovim parkom dobio je Samobor opet jednu privlačivu tačku, što je velika zasluga kot. sumara Lj. Szentgyrgya. — Mi ćemo se na ovu važnu tačku Samobora još posebnim člankom osvrnuti.

Svesokolski slet, koji se održao početkom ovoga mjeseca u Zagrebu, u svakom je pogledu sjajno uspio. Sokolska je ideja ovih dana slavila veličajno slavije. Velike si je zasluge za to stekao „savez“ hrvatskih sokolskih društava i zagrebački sokol, pa im od srca čestitamo, da im je njihov veliki trud nagrađen općenitim priznanjem. Uopće je cijelo hrvatsko sokolstvo pokazalo, da je u istinu shvatilo svoju uzvišenu zadaću. Ovomu velikom uspjehu hrv. sokolstva, kojemu je prisustvovalo i cjelokupno slovensko sokolstvo, od srca se veselimo, to više, što nam je ovaj slet pribavio iskrenih simpatija u slovenske braće.

Ističemo, da se i naš domaći sokol, koji je kod sleta korporativno sudjelovao, u svakom pogledu najbolje ponio, a za vrijeme povorke bio je živo aklamiran.

Na kraju sezone. Prvim danom ovoga mjeseca otišla je iz Samobora većina ljetišnih i ljetovališnih gostova. Ostaje još ovaj mjesec i Samobor ce opet poprimiti svoje obično lice. Mi ćemo se još naoseb osvrnuti na prošlu sezonu, te ćemo iznijeti neke zanimljive podatke, koji će moći našim domaćim ljudima služiti za uputu, te ih obodriti, da se što više zainteresiraju za prilike Samobora kao ljetovališta i ljetišta. Za sada samo pominjemo, da je ova sezona nadmašila u svakom pogledu sve dosadanje.

Iz staroga grada. Mi Samoborci gotovo i ne znamo, kako je lijep ovaj naš kraj, ili to bar od veće česti ne pokazujemo. Tek iz ustiju stranaca slušamo svaki dan mnogo hvale o ljepotama, s kojima se sastaju gotovo na svakom koraku naše okoline. Kako velik i silan dojam čini ljepota prirode na čovjeka stranca, u koga je izostreno čuvstvo za nju, najjasnije govori ovaj primjer.

Dakle graška već ima?
Ima milostivi i tréanja i mladog kupusa i što ja sve ne znam.
Zato manje — otpovrnu gospodin Ivan.
Jošte nešto novoga ima?
Što? da čujem?
Terezija sam sastao, pa mi se potužila, da ju je milostiva i rdo iskarala, što je dugo kod vas bila.
Tako?
I da je skoro dobila po plećima, što je vama novosti pripovijedala.
Vidiš guske, — zlovoljno će Ivan.
Da, da, tužila se, da joj milostiva izdijelila sve guske gradske, što jako gaču.
Pa i pravo je imala.

Doznao Ivan od Matije još drugit potankosti na pregršt, a tad ga milostivi najmilostivije otpusti. Već se nitko nekamo odmičeti, kad mu dođe na vrata stara Bara da mu i ona par novih pripovijeda, jer milostivi to rado čuju. Ivan je sad sve znao, tek je bilo jedino zlo, što nijesu u taj čas bile u pripremi koje novine, da to otisnu. Koliko bi bilo ovdje dragocjenih novosti po novine. Koliko užitaka za svijet i citaoce, kad bi znali na diaku tanke doživljaje gradske. Ali striptjen sp. sen. Moraš čekati, kad li će doći taj prvi i petnaesti. A i onda još ne smiješ sve u njih otisnuti. Koike žalosti! Gospodinu se Ivanu nametnu krasno pitanje, koje bi se moralo odzovoviti, a to je, da se ovaj potmjesecni list pretvori u dnevnik. Onda bi istom mogao iznijeti čitavu ligu svojih novih iznenađenja, ali ovako ne ide, pa ne ide. Gospodin Ivan još milostivije otpravi Baricu kući, pa joj doda „Samo sve dobro slušajte, jer su jutarnje i večernje vijesti najvažnije“. I Barica milostivo otiđe.

(Nastavit će se.)

Prigodom posljednjega izleta nekojih stranih sokolova u Samobor, popeh se s malim društvancem gospoda i gospođica u staru našu gradinu, gdje im pokazivah glavnije njezine česti. Vraćajući se iz srednjega dijela gradine u prvo dvorište, zagledasmo neopaženi starijega ali stasitog poljačkog sokola baš u času, kadno je stigao do zapadnoga otvora gradine, što je zinuo spram rudarske drage. Kao začaran i osupnut s prekrasnoga prizora, koji mu se iznenada prikazao oku, stade, a zadivljeni „Ah!“ uzvinu mu se iz ponosnih junackih grudi. I raskrili ruke, a pogled zadubivši u dražesnu dolinu, — što se provlači sa srebrnim potočićem svojim između zagrijenih smaragdinih bregova kao derdan biserni — kliktao je od ljepote bajne ushićeni poljački sokol: „Jak je to krasno! Bože mili, jak je to krasno!“ Zanosom razigrana pjesnička duša njegova dala si oduška krasnom improvizacijom, pjevajući je jakim blagorvućnim basom. Ma da je bilo u gradini više i drugih ljudi, sve je najednoć zahtjelo i zatihnuo: svatko se bojao, da ma i čime pomete svečani onaj čas najdivnije harmonije. I nijeme bijele zidine kano da su razumjele pozdravnu pjesmu brata Poljaka, kano da su od ponosa još više porasle u visinu, a zlatne zrake sunčane podrhtavahu po tvrdom kamenju njihovu, kano da trepte od milja i radosti.

Razgovor nadošlih gostova prekinu Poljaka u njegovu zanosom snatrenju. On se obazre i malo se zbuni upoznavši, da smo ga promatrali. Predstavivši se, uze se ispričavati, što mu poletna duša nije mogla ostati nijema, ugledavši toliku krasotu prirode. Bio to glavom dr. Jadravsky.

Svečan i divan onaj prizor duboko se dojmio naših srdaca i nikada ga ne ćemo zaboraviti.

Novela tiskovnom zakonu. Nedavno se održala enqueta, koju je savzao predstojnik pravosuđa dr. Badaž, o novom tiskovnom zakonu, a prisustvovalo joj je i vise vrsnih novinara. Sudeći po noveli, koja je djelo novog odjelnog predstojnika narodne vlade, nastat će po hrvatsko novinstvo bolja vremena, u kojima će se bez zaprijeke moći da razvija. Mi ovaj korak narodne vlade najoduševljenije pozdravljamo.

Put na stari grad preko rudarske drage već je u vrlo lošem stanju, pa na to upozorujemo društvo za poljepšavanje Samobora, neka bi ga, ako mu dotječu sredstva, popravilo. Osobito bi bilo potrebno da se namjesti jedna brv preko Gradne u Dragi, budući da je kod malo veće vode ovaj put uopće neuporabljiv.

Čudnovati postupak željezničke uprave. Kako nam pripovijedaju naši sugrađani, koji su se otputili 8. o. m. na prošćenje u Mariju Bistricu, dogodila se upravo velika — da se blago izrazimo — neurednost sa strane državne željeznice. Putnici su čekali u Podsusjedju jutrašnji vlak, koji polazi u Zlatar, no vlak je jednostavno na njihovo iznenađenje projurio mimo njih. Ljudi se naravski upitivali na željezničkoj postaji za uzrok toga, da je vlak prošao, a odgovoreno im je, da je bio prenatrpan i da će doći po njih još jedan poseban vlak.

Putnici čekali od 5 sati jutro sve do 9 sati prije podne, no vlaka nema i nema. Držimo, da se ovakova sta ne bi smjelo dogoditi niti na onakovim željeznicama, kakove se karikiraju i u najsatiričnijim humorističnim listovima!

Kontumac. Premda je kontumac pasa javno proglašen, ipak se psi, osobito po noći bezbrižno leću po našim ulicama i to upravo u neobično velikom broju. — Mislim, da bi bilo dobro, kad bi se živoder više puta u noći potrudio u Samobor. — Tom prilikom ujedno pominjem, da neki vlasnici pasa puštaju svoje pse preko noći odviše slobodno, te oni svojim neprestanim lavežom uznemiruju okolno susjedstvo, tako, da ovo radi toga mnoge noći probudje. Držim, da bi se energičnim putem možda ipak mogli ovakovi vlasnici pasa prisiliti, da uzmu obzir na svoje susjedstvo. — Bilo bez zamjere!
jedan susjed.

„Narodna Pomoćnica“ uzajamna zadruga za novčanu pripomoć? — Kako je javnosti poznato, jedan je bivši povjerenik ove „Narodne Pomoćnice“ iznio u našem listu neke stvari, koje su kompromitovale ovaj zavod. — Mi smo ovo pripisano u našem listu objelodanili s razloga, što nam je bilo do interesa više stijađa siromašnim članova ove „pomoćnice“.

Na članke, koji su govorili protiv uprave pomoćnice „pomoćnice“, dobili smo od ove dva pripisana, koje smo uvrstili, držeći se one „mediatur et altera pars“. — No kako smo imali uslijed ovih članaka sa i protiv „pomoćnice“ troškova, jer naš list redovito izlazi samo u šest stranica, a ne u osam, naravski je, da smo od stranaka tražili za to i odštetu.

Tako smo se s izaslanikom „pomoćnice“ pogodili za stanovitog svota, što smo uvrstili njihove odgovore u br. 16. „Samoborskog lista“.

Međutim smo tražili podmirenje svog računa, no gospoda kod „narodne pomoćnice“ počela se sadu kojekako izvijačati i slati nam kojekakova pisma, obćavajući da će nam tražbina podmiriti, ali samo uz uvjet, ako prestanemo s uvršćenjem daljnjih eventualnih napadaja na „pomoćnicu“. — Kako je i nama već bilo dosta ovih zaševica i kako smo odlučili u buduću uopće sličnih stvari ne uvrštavati u naš list, koji je namijenjen kud i kamo uzvišenijoj svrbi, javili smo „pomoćnici“, da u buduću ne uvrštavamo sličnih članaka i da čekamo do stanovitog roka na namirenje naše tražbine ili ćemo je sudovnim putem utjerati.

Na ovaj naš list opet smo primili odgovor, u kojem nam se javlja, da će tražbinu našu namiriti, ali uz uvjet, ako im dademo i rukopis „Priposlano“ od njihova bivšeg povjerenika, koji još nije bio niti štampan, i koji je tek danas objelodanjen, jer sada treba da otvorimo stupce lista svima, koji hoće da osvijetle gospodu oko „pomoćnice“.

I ovaj člančić neka služi kao prilog, kakova su gospoda oko „narodne pomoćnice“, koja bi morala znati, da svaki solidni novčani zavod u prvom redu tačno podmiruje svoje dugovine.

Napominjemo za bolju ilustraciju gospode oko „narodne pomoćnice“ ovu istinu: „Izastanik „nar. pom.“ došao je osobno do upravitelja našeg lista, te mu u razgovoru sljedeće rekao: „Da ste nam Vi javili, da hoće Müller uvrstiti svoje „Priposlano“ u „S. Listu“, mi bismo Vama bili isto toliko platili kao i Müller, da ga niste uvrstili!“ — Ovo, mislim, ne baca baš najbolje svijetlo na gospodu oko „narodne pomoćnice“, koja su mislila, da se oko „Samoborskog lista“ nalaze ljudi njihova četa.

Javnost si međutim neka na temelju ovog članka stvori objektivni sud o gospodi, koja upravljaju „narodnom pomoćnicom“.

Uredništvo.

Vodopravna rasprava. Primamo iz građanskih krugova sljedeće: Dne 11. o. m. održala se jedna vodopravna rasprava, koju je vodio županijski tajnik g. Hondl u nazočnosti tehničkih stručnjaka gg. Hribara i Pristera, te izastanika kr. kot. oblasti g. Senoe, upravitelja Čopa, upravitelja željeznice g. Kamlera, općinskih zastupnika gg. Levčara i Jose Budia te interesirana gg. Reizera st., bar. Leppela, F. Šimca i M. Bahovca.

Radilo se o dozvoli uporabe vode samoborskoj željeznici, koja protječe iz klaukneke splavnice gradom prema kolodvoru i dalje prema Bahovčevu majuru. Interesenti gg. Reizer i Šimec pristali su na ovaj zahtjev u toliko, u koliko suvišna voda sama po sebi otječe kroz ove splavnice, dok su naročito izjavili, da splavnice ne će dati otvarati ni pod koji uvjet u slučaju pomankanja vode.

U ime ostalih interesiranih stavio je g. M. Bahovec u zapisnik prosvjed protiv ove dozvole samoborskoj željeznici, s razloga, što bi ovaj odvod vode bio štetan po vlasnike zemljišta, budući da se ovi nebi onda mogli služiti onim suviškom vode za natapanje svojih livada, dok bi si željeznica lako mogla pomoći nabavom aparata za čišćenje zdenčane vode od vapna.

Međutim ovi i mnogi drugi stvarni prigovori nijesu tehničke stručnjake uvjerali o njihovoj valjanosti, te su svojim mnijenjem poduprli molbu željeznice. Tako je gotovo sigurno, da će željeznica uspjati, a posjednicima ne će preostati nego protiv odluke županijske oblasti uložiti bezuspješni utok, koji će im biti bar tom utjehom, da su sve učinili, što je bilo moguće.

Gospodarstvo.

Žutica (kloroza).

(Nastavak.)

Loza može oboljeti na žutici i onda, ako je u zemlji preobilno vapna i vapnenih soli. Ako je tek to tomu još i mokro, bit će posljedice to gore. Svakako pak više škodi trau prekornajzna viaga od preobilja vapna. Tada se daje dostići sušenjem i prozračnjem tla. Nekoji su pokušali u tom pogledu donijeti vrlo povoljnih rezultata, te su se dotični vinogradi nakon provedene drenaže opet lijepo ozelenili i bujno porasli.

Čini se, da su naprotiv posve drugi uzroci žutici, ako se ona pojavi za najveće ljetne vrućine. U ovom se događaju ne pazi toliko na sastojine tla, niti se istraživanjem našlo u zemlji previše vode, a ni bolest se ne pokazuje razbacano na pojedinim travinama, nego zahvaća poveće plohe. Ali se opazilo, da su takova tla bila vrlo vapnosa, misleći da im je bila pjeskovita i kamenita, da bijahu dakle prozračna i unutra suha. U takovim je vinogradima bijela i zelena vegetacija samo dok traje zaliha zimske viage u zemlji, a kada se ta istroši, počne zelenilo blijedjeti, dok se naposljetku čitavo potpuno ne pokaze žutica. Ovdje je dakle uzrok žutici nezalica potrebne viage i obilna toplina vapna i sunčani zraka. Tada se daje bar donekle dostići lačim gnojenjem, dobro pamiranjem, gnojenjem i gnojenjem, kompostom i dr.

Obazrući se dakle na različite uzroke ove bolesti, treba vinogradaru ponajprije da je radi njih na čistu, a upotrebi ih, da se daje na ljetno. Kad istraživanje uzroka žutice pomaže si različito: iskopati za potkus nekoliko jama, istražiti boje tla, posijati vodu i vapna u zemlji. Kod previše viage valja mu poskrbiti za prozračanje tla. U tu svrhu može između svakoga drugog reda loze iskopati do 60 cm. dubok a do 40 cm. širok jarak. U taj jarak upe se do 25 cm. visoko ugljenu trska, ili kamenja, šljunka, a onda se opet zemlje iskopanom zamijeni. Ako se kod kopanja jarka posijeku mnoge bilice lozina korijenja, ne će ona od toga stradati, nego će još bujnije izbiti nove stalice. Ovakova se drenaža najbolje može obaviti za zimskih mjeseci.

Sva autorska prava pridržana.

Hrvatski narodni vezovi.

Piše Jelica Belovičeva.

Osim veza i keranja u Dalmaciji umiju lijepo i pletiti. Plet vo je vrlo vještačko.

Plete se uzica, za djecu kapica i malja, pak bječve, nazuvci, čarape, škapini, rukavice a i čipke za obručić od ruka. Uzica se plete bez igala, nego s prstima uvijek (sa 4 duce). A ima uzica za pregaču i uzic za torbicu. Za uzicu od torbice se stavljaju one šare, koje plaze i u tkivo torbice, a za pregaču se stavlja crna i crvena, što je san o za koroću, ili afodra, zelena i crvena, koja se obično upotrebljava. Za udovice se stavlja crna i domaća preda, a ta se omasti u na rusu zagašeno ili pjano. Kapica za djecu plete se na „iglice pletiče“. Pletu ih od vunice otvorene crvene. Imadu na vrhu kiticu. „Džupica“, se isto plete na igle pletice od bumbaka bijeloga.

Bječava ima svake vrste: s gunjatom, tez gunjata, pa na laure i to: 1. s gunjatom po srijedi, a red šupliota na kraju, 2. na kost od ribe, 3. na zatvorene kolače. Čarape se pletu isto tako na igle pletiče od vunice bijele, pa su isarane drugim šarama. Rukavice se pletu od bijele vunice na igle pletiče. Škapini se pletu od vune ili bumbaka bijeloga također na igle pletiče. Nazuvci se pletu od bumbaka i vunice ili čitave od prede sa šarama. Pletu ih na igle pletiče a ima ih više vrsta: 1. Nazuvci najprstiče ili dužice ili početnički nazuvci na kolače s cvijecima. 2. Nazuvci modri ili na kolače s prstičima. 3. Nazuvci na „trči, vez“. 4. Nazuvci na dupsku (po mjestu Duba). 5. Nazuvci na stravačku (po mjestu Stravci). 6. Nazuvci na kunjusku (po mjestu Kuna). 7. Nazuvci na donjogorsku (nazvani po Donjoj Gori). 8. Nazuvci na cvijetke nenavezeni. 9. Navezeni fini na cvijetke (starinski). 10. Navezeni „loši“ na cvijetke (starinski). Nazuvci se počnu pletiti od prsta t. j. od kapice. N. pr. modri nazuvci ili kolači s prstičima sastoje se: od kapice, kolača, prutaca, prstića i poboja. Nazuvci odlikuju se osobitom izradom i apartnom ljepotom!

A šije li Dalmatinka također?

Šije mušku košulju i žensku, pa modrinu. Osim toga molaju se kod kuće u vezilje još i gajtani za raspork i za špag „za gača muških“. Radina je i u tkanju kao što i u vezu.

Če se domaći postav, sukno, pregača, tkanica ili pas, kurdjelica od svile i od vunice, podveze i torbica. Pregača naročita osobita je dika Dalmatinka! Pa i jest krasna! Pregača se sastoji od: šara, polja i uzice. Šare su uvijek od vunice ili prede, i ako je „fina“ pregača ima preko 40 šara, dok lošoj taj broj ne prekorači. Polje je vazda bijelo i može biti izatkano od prede i bumbaka ili samo od bumbaka. Ako je od prede i od bumbaka, onda služi za zimu, a kad je od samog bumbaka, onda služi za ljeto. Tkanica ili pas se „če“ (ke) od vunice crne i žute. Torbice se „ču“ od vunice raznih šara, pa na torbici imaju još i petlje i uzica, već napomenuta. Sve je to radjeno ukusno i čisto.

Ove gore nabrojene česti odijela „ču“ se na stativu ili stanu, a njegovi dijelovi jesu: 1. Lastavice. 2. Vratilo zadnje. 3. Palica, koja drži niti, a niti drže podnožje. 4. Stolić. 5. Noge. 6. Brdilo. 7. Supiljka. 8. Siljak. 9. A. gaitica. 10. Podnožje. 11. Štap za zapinjane vratila. 12. Sovjelo. 13. Srdalce. 14. Palice, koje spajaju stoliće. 15. Natjko. 16. Stolić za niti. 17. Čijevnjak. 18. Brdo. 19. Nožić za kurdjelicu. 20. Nož za sukanje potke i kurdjelice. 21. Skočci, koji drže niti. Krasno je pogledati lijepu Dalmatinku, kada sjedi uz stativu! Silka rada, mara i narodnjeg ponosa hrvatskog!

U glavnom ima u naš dvije velike vrste veza: vez brojni ili ves po tici i vez po pismu (po potpisu).

Ove dvije velike glavne vrste opet imaju više svojih podvrsta, t. j. vezilačkih tehnika, koje se sve redom odlikuju osobitom ljepotom i bogatom ornamentalom sadržinom. — Od naših vrlih nar. zastupnika u saboru došli se za napredak naše domaće industrije najviše zanimahu ovi: velem. g. dr. Dragutin Benak i velem. g. Juraj Tomac, te velem. g. Barlović. Čast im i dika; jer pravo ono reče:

„... koji povjerava zaštitu svojih probitaka tuđem narodu, nije dostojan da živi.“

Priposlano.

Slavnom uredništvu „Samoborskog lista“ u Samoboru.

U cijenjeni Vaš list od 1. kolovoza t. g. dao sam otkloniti otvoreno pismo, upravljeno na članove i članice „Narodne pomoćnice“ u Samoboru i Slavoniji.

Uzlied ovog mojeg pisma uzvrpili su se gospoda od ravnateljstva „Narodne pomoćnice“, te nastoje svojim otvorenim pismom, otkloniti u Vašem cijenjenom listu od 15. kolovoza t. g. opravdati te kao lažne i neistinite prijaviti moje navode a mene kao klevetnika. To misle svojim na 6 mjesca naphanim riječima: „Bivši naš povje stal i bivši član ove zadruge“ dokazati.

„... koji povjerava zaštitu svojih probitaka tuđem narodu, nije dostojan da živi.“

Bašeka; ali to ne stoji, jer ja nijesam rekao, a niti se može smatrati da je on, kao zamjenik ravnatelja, ma u kojem pogledu odgovoran za nepoštena, nepravdna i nekorektna djela Sivoševa. Ali zato, što je on meni — ne „možda“, nego u istinu — u životu dobro učinio, ne mogu ja ničiji, a niti njegovih prijatelja švindl podupirati. Da pak i šira publika mogne stvar pravo razumjeti, potrebno je, da ispriopovijedam cijeli historijat moga i Sivoševa međusobnoga spora. Zato Vas uljudno molim, izvolite u Vaš list uvrstiti sljedeće retke:

Kad je Sivoš osnovao „Narodnu pomoćnicu“, pisao je u svojim prospektima — koje je datirao: U Zagrebu na dan slovj: apoštola Cirila i Metoda — ovako:

„U brizi za rodnu si grudu, motreći najnovije pojave u našem siromašnom narodu, gledajući naročito njegovo neprekidno propadanje, odlučio se skromni krug domaćih muževa da osnuju društvo, kojemu je zadaća, da narodu — ne samo u slučaju smrti svoga člana njegovoj obitelji, već i za života pomogne i to kada članu najviše novčane pomoći treba, a to jest u slučaju bolesti, nenadane kakove ine nužde i nesreće člana.

Neka se u Narodnu pomoćnicu upiše svaka osoba bez razlike od 2 do 75 godine života i to bez liječničke pregledbe i svjedodžbe. Neka se upiše i radnik i seljak i muško i žensko, siromašno i bogato i zdravo i bolno i malo i veliko, jer će svaki siromašni član nakon 10 mjeseci svoga članstva dobiti novčanu pomoć, kada ju trebao bude i svaki će obilno žeti što je posijao, to jest ubirati korist i plod od onoga, što je uplatio. Ako pak za života nikakove pomoći trebao i dobio ne bi, imade pravo, da društvo poslije njegove smrti isplati onomu, koji njegovu člansku knjižicu pravno posjeduje i doprinese odnosno nasljednicima svotu od 600 K.“

Kad je čovjek ovakav prospekt pročitao, malo je tko, koji se ne bi u ovu plemenitu i čovjekoljubivu zadruhu upisao. Mnogi siromašni roditelji želeći ostaviti svojoj djeci u slučaju smrti ipak lijepu svoticu od 600K odnosno 1200 K, upisali su se u ovu plemenitu zadruhu. Mnogi sin i kćerka upisala je i sebe i svoje roditelje, gojeći čvrstu nadu, da će danas sutra u slučaju smrti roditelja si dobiti od zadruge lijepu svoticu od 600 K odnosno 1200 K, a isto tako opet ona svojoj djeci ostaviti.

I ja, pročtaivši prospekt, pohrio sam u tu plemenitu zadruhu, upisao sam sebe, ženu si i otca u toj nadi da ću po očevoj smrti dobiti 600 K, kako mi je to Sivoš i posebnim listom pisao, a po mojoj smrti, da će dobiti opet moja djeca. — Ali smo se svi skupa gadno prevarili, to jest prevario nas je sve skupa taj plemeniti muž, koji je pisao: „U brizi za rodnu si grudu itd.“, taj g. rav. Slavoljub Sivoš, jer ne radi onako kako je pisao i kako bi raditi morao. Kad sam se upisao, molio me, da primim povjereništvo i članove u zadruhu upisujem, da će mi mnogi siromašni član zahvalan biti, kad bude kroz moje ruke kao povjerenika od zadruge pomoć dobio.

Kako je meni najveća slast, kad mogu svomu bližnjemu, a osobito siromašnomu seljaku bilo ma čime pomoći, primio sam povjereništvo s veseljem i u čvrstoj nadi, da ću moći kroz ovu toli plemenitu i čovjekoljubivu zadruhu, koje već samo ime „Narodna pomoćnica“ plemenitost svjedoči — mnogoj siroti, koja ne bi inače za zadruhu ni znala, u pomoć priteći.

Ali odmah u početku moga djelovanja čuo sam o g. Sivošu od jednoga uglednog gospodina iz Zagreba vrlo neljepih stvari. Rekao mi je taj gospodin: „Vidite Sivoš piše: ne traži se liječnička pregledba i svjedodžba, prima se svaka osoba bez razlike zdravo i bolno“, a kad vam koji član umre, ne samo za 10 mjeseci već i za godine i godine, onda će Sivoš stavljati kojekakove prigovore i ne će nijeti isplatiti. Baš u tom vam leži najveći švindl i prevara. Poznam ja Sivoša dobro. Kad budete bili u pisarnu „Narodne pomoćnice“, vidjet ćete na vratima vijetati sliku Blažene Djevice Marije i slatko srce Isusovo; a za tim se vratima krije najveći švindl i prevara. Manite se Vi Sivoša, jer će narod Vas proklinjati te i Vas švindlerom nazivati. Čast „Narodnoj pomoćnici“, (reče on), svrha bi bila vrlo plemenita, ali kad je Sivoš polag, a osobito kao ravnatelj, sumnjam, da bi tako bilo, kako piše. Ja ga dobro poznam.“

Ovo me je silno začudilo i ja sam to sve g. Sivošu pisao. On mi je na to odgovorio svojim pismom od 13 ožujka 1903. ovako:

Ne čudimo se nimalo onomu deliji iz Zagreba. Ta mi smo na takove bure već priučeni.

Mi dobro znamo, da bi nas ovaj epiteton posve pravo pripadao, kad bi onako radili, tako on sumnja. Ali nebojte se! Mi znamo, što vrijede kulturne laplate za budućnost ovakovoga društva i zato smo kod osnutka već mislili i na strajnja kola.

Mi se čvrsto uzdamo u pomoć Boga Velikoga, koji vidi naša srca i znađe naše namjere.

Kad bi mi liječničku pregledbu tražili, onda bi odmah nazadovali, a ne napredovali itd.

Pročitavši ovo Sivoševo pismo, pomislih, da je onaj gospodin iz Zagreba doista lagao, i ja se svojski primih uplative članova u „Narodnu pomoćnicu“ te sam ih oko 300 upisao. Ali onaj gospodin ipak nije lagao, jer je g. Sivoš njegove riječi svojim plemenitim i čovjekoljubivim djelom kasnije i potvrdio.

Umro je član Mijo Dubić iz Rakovice. Ja poslah zadruzi osmrtni list i molih je, da mi što prije pošalje pripadajuću posmrtninu od 600 K, da ovaj prvi slučaj smrti u slučaju seljaka udovici pokojnikovej is-

platim. Ali šta se dogodi? G. je Sivoš zaboravio na Boga Velikoga i kulantnu isplatu, počeo je motati i šarati i ponudio samo 200 K.

Kad nije hotio na moju opetovanu molbu poslati potpunu udovici pripadajuću posmrtninu od 600 K, pritužio sam se g. predsjedniku Bašku u Varaždin. Nato mi je ovaj 19. svibnja 1904. pisao, da je istodobno izdao Sivošu nalog, da mi smjesta pošalje potpunu svotu od 600 K, da ne dođemo na zle glase. Ali nažalost još istoga dana otišla je udovica pokojnikova sama u Zagreb, jer se stvar već predugo vukla, i tu ju je Sivoš hinbenim načinom prevario, jer ju je kao neuku seljakinju zastrašio, da ne će ništa dobiti, budući da je pokojni umro od sušice, ali da će joj on ipak isplatiti 300 K. Sirota neuka seljakinja i pristala je na to. Kad sam drugi dan došao k njoj, da joj pročitam radosnu vijest, da je g. predsjednik izdao Sivošu nalog, da mi ima za nju odmah poslati pripadajuću joj potpunu posmrtninu od 600 K, kaza mi, kako ju je Sivoš obmanuo.

Ovo je bio prvi švindl i prevara za moga povjereništva, jerbo je predsjednik izdao nalog, da se imade pravedno i potpuna svota isplatiti, no međutim je bilo Dubički isplaćeno samo 300 K, dakle je faktično za 300 K prevarena. Meni je pak nato g. Sivoš pisao: „Čudim se, da Tvoje mnijenje i Tvoje žalbe moram tek iz Varaždina dobiti, a znadem, da je Zagreb puno bliže. Zar se još ne naučio nijesi, s kim Ti se valja sporazumjeti“. Tu se sjetih riječi onoga gospodina iz Zagreba.

Kad je bio teško bolestan član Anton Bezjak iz Samobora, molio sam zadrugu, da mu na temelju članka 3. zadruzi pravila podijeli novčanu pripomoć od 100 K. Nato mi pisa ravnateljstvo: „Mi smo voljni ovu molbu uslišati, ali samo tako, da to bude na što veću korist zadruga. Vi imadete sada lijepu priliku da to provedete, stoga pokušajte, možda će ići. Ako Vam to pođe za rukom, to će Vam zadruga za taj trud odmah doznačiti 30 K, nagrade i samo onda možete mu dati 100 K.

No prije nego sam ovo zdušno pismo dobio, dao sam bolesnomu članu svoj vlastiti novac, a to je ona moja — kako pišu gg. od ravnateljstva — „umiljena tražbina“, koju od ove plemenite zadruga tražim.

Kad sam ovaj list dobio i pročitao, zastidilo sam se, kako može ravnateljstvo od mene tražiti i nudati mi nagradu od 30 K, ako izvedem švindl i prevaru na 400 K na štetu ubogog siromašnog člana, koji ležale na smrtnoj postelji. Tu se i opet sjetih riječi onoga gospodina iz Zagreba.

Kad je umrla članica Ana Kuhar iz Samobora u 3. godini svoga članstva, molio sam zadrugu, da mi pošalje u ime isplate kćeri pokojničinj Ani Kuhar, pripadajuću posmrtninu od 600 K. No i ovdje je počeo Sivoš šarati i motati, tražio diaku u jajeta, a meni je i opet ponudio 30 K nagrade, ako mi uspije, da ja diaku nađem; kćeri je pokojničinj ponudio 300 K, jer da je njezina majka bila „luckasta“, pak da joj ne može više isplatiti.

I opet se sjetih riječi onoga gospodina iz Zagreba i onoga lista Sivoševa, pak mu odgovorih, podajetivši ga na „Boga Velikoga“, na „kulantne isplate“ i na „stražnja koca“, dodavši još, da ga onaj epitetos poeve pravo pripada.

Sad je g. Sivoš uvidio, da ja nijesam iz onoga tabora ljudi, koji su izvježbani s kime im se valja sporazumjeti i koji se ni za čije babe dušu ne brinu, pak uvidjevši, da ne može po meni ništa polučiti, pisao je kćeri pokojničinj neka dođe u Zagreb radi isplate posmrtnine. No ja sam međutim kćeri pokazao Sivoševo plemenito pismo i uputio je, neka u Zagreb ne ide, jer bi mogla proći kao i udovica Dubič.

Tada je g. Sivoš poslao u Samobor 2 gospojice s iznosom od 400 K u zlatu, da Baricu Kuhar tom svotom isplate; ali je bilo bez uspjeha: Barica se Kuhar držala moje upute, te je ponudu odbila.

Zatim je Sivoš opet meni pisao i ponudio 500 K. Trgovina je napredovala dobro: sve po 100 K više. Ja sam se opet radi toga plemenitoga postupka g. Sivoša pritužio g. predsjedniku u Varaždinu i molio ga, da tomu stane na put.

Za nekoliko dana piše mi savjetnik predsjednikov g. Lovreković, da je kod Sivoša posredovao i da ću istodobno s njegovim listom dobiti iz Zagreba potpunu pripadajuću posmrtninu od 600 K, da je isplatim i da u istinu ne dođemo na zle glasove. Prošlo je nekoliko dana, a ja još uvijek nisam dobio novaca. Sada sam predao stvar odvjetniku, a kad je tužba gotova bila, odnesoh je osobno u Zagreb, da je predam kod sudbenoga stola. No prije sam se još navratio ravnateljstvu „Nar. pom.“, predložio tužbu ravnatelju zapitavši ga, hoće li bez tužbe isplatiti ili ne; našto mi reče, da je novac baš danas na poštu predan. I doista sam drugi dan novac dobio, ali ne znam, da li je bio na poštu predan prije moga dolaska ili poslije odlaska.

Ovom zgodom rekao mi je Sivoš ovako: „Kakav si Ti povjerenik, kad se Ti nama s filikalima gošiš? Zar se još nijesi naučio, skim ti se valja sporazumjeti? To povjerenik g. N. N. u N. drugačije radi nego Ti. On je nama 1200 K spasio, koje bi mi bili bezvrjetno morali isplatiti za dva slučaja smrti, da nije on osako mudro postupao. Ali zato je on dobio 60 K nagrade, pak se i Ti u njega ugledaj —!“

Takove dakle instrukcije daje povjerenicima ovaj plemeniti i čovjekoljubivi muž, koji je na dan sv. Cirila i Metoda pisao: „U brizi za rodnu si grudu lid.“ (Farizejstvo, licemerstvo!)

Pošto je Sivoš uvidio, da se ja baš ne ću s njim da sporazumim i složim, zamrzio je na mene i nastojao, da me nekako iz zadruga izrine, te je to svojim nedostojnim, hinbenim i podlim načinom i učinio.

Tražio je od mene članske knjižice, da mi u iste potvrdi moje uplate. Ne sluteći njegovu zlu nakanu, jer nijesam mislio da je tako opak, dao sam mu svoje knjižice. Kad mi ih nije dugo vratio, pisao sam mu, a on mi odgovori, da će mi se knjižice povratiti tek onda, kad isplatim zadrugu dužan zajam od 200 K. (Time me mislio prisiliti, da se s njim složim). Ja sam odmah poslao zadrugu svoj dug i tražio, da mi se po Sivošu zaplijene moje knjižice povrate. Sad mi je Sivoš pisao, da će mi se knjižice odmah povratiti, ako se pokorim najnovijoj preinaci pravila i pristanem na to, da mi se za moga oca — kojega sam odmah u početku zadruga na 600 K osigurao — izda nova knjižica na isplatu samo od 200 K. — Nije li to švindl i prevara?

Odgovorih na to Sivošu tako, da mu nijesam ništa dužan ostao. A on mi otpisa, da smo ja i moj otac iz zadruga izbrisani.

Može li tako reći da je ovaj postupak Sivošev pošten?

Poslije toga je siljeđilo sve ono, što sam u svojem „otvorenom pismu“ u ovim novinama od 1. kolovoza iskazao i što gg. Sivoš i Bašk poriču i peru; peru, što se oprati ne da.

Istina je, da se je Sivoš dva put odupro sašiva po članovima zatražene vanredne glavne skupštine. Pa kad sam Bašku rekao, zašto on kao vrhovna glava zadruga ne ustane protiv Sivoša i ne učini njegovu nedjelu kraj, odgovorio mi je uz sve ono, što sam jer spomenuo u svom pismu i ovo:

„Da je to njemu silno teško učiniti, jer da je on Sivoševoj djeci krsni kam i neka ja šetim godinu dana i u ništa se ne mijelam, da će me zato natrag upo-

staviti povjerenikom i u sva prava člana, da ću još biti sretan čovjek, da ću sjediti na zelenoj grani!“ Hvala mu lijepa na blagonaklonosti!

Niti ovo me ne će skloniti da se naučim, s kime mi se valja sporazumjeti i da se za ničije babe dušu ne brinem.

Dakle godinu dana bi trebalo šutjeti i u ništa se ne mijelati! Toliko bi valjda trebalo vremena, da se knjige i računi nekako uredi i sve neurednosti zabašure.

Gospodo! Badava se perete. Ako su bile knjige i računi u redu, zašto nijeste po članovima pravedno i propisno zatraženu vanrednu gl. skupštinu s naznačenim dnevnim redom sazvali te nam knjige i račune na uvid izložili?

Radi tvrdnje pak, da su knjige i računi za prethodne dvije godine zdušao i po svoj najveći mogućnosti pregledani, to naprosto nije istina! Ja sam prvi došao 13. svibnja 1904. na glavnu skupštinu, pak sam — prije nego su se sakupila ostala gospoda pozvanici skupštinari — prepisivao u čisto bilancu, koju je Sivoš sastavio i koja je bila križana i ispravljena da se je šarenila kao za okladu, a osobito stavka 1. Upravni troškovi.

A kad su se gg. pozvanici i članovi nadzornoga odbora sakupili, odveo nas je g. Sivoš u sobu, gdje je bio pan stal vina, kruha i švajcarskoga sira. Nakon podnje zabave razila su se gg. a da se nijesu nikakove knjige niti računi pregledavali. To sam ja naročito morio, jer sam iz jednog vrlo važnog razloga želio vidjeti knjige i račune, ali nijesi bili na uvid izloženi.

Gospodin se Sivoš tjeli, da je sud moju prijavu protiv njega kao tobože ošvetljiv i neosnovan podacak zabacio, i da ću ja imati tek onda vidljivu zgodu očujtjeti pošljedice zablona protiv klevetnika, ako se eventualno nadećni sud u tu stvar umiješa i ako ja svojih tobože nedostojnih objeda ne budem mogao dokazati.

Ne samo ja, nego i mnogi drugi, koje je prevario i oštetio, dokazati će mu njegovu nedjelu.

Prijava protiv njega podnio sam na temelju izjave samoga predsjednika g. Baška, što ovaj ne će moći pred sudom poreći. Zato moja prijava nije nikakav neosnovani i ošvetljiv podnetak, već su to mjere proti njemu nužne i potrebne.

Ovako se mora postupati protiv svakoga krivca i nepravednika.

U Samoboru, dne 1. rujna 1906.

Inocenc Müller.

Vozni red

lokalne željeznice Zagreb—Samobor.

vrijedi od 1. svibnja 1906.

Odlaz iz Zagreba: pr. podne u 7 i 11:30; poslije podne u 2:40, 7 i 8:30.

Odlaz iz Samobora: pr. podne u 5:30 i 8:30; poslije podne u 1, 7 i 8:30.

Nedjeljom i blagdanima kreću osim ovih vlakova iz Samobora još i vlakovi u 5:33 p. p. i 10 u noći, a iz Zagreba u 2:10 i 3:30 p. p. i u 10:3 u noći.

Školske knjige i ine školske potrepštine dobivaju se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka.

Vlastelinstvo Kerestinec

prodaje od svojeg vinograda

„Kerestinec“

mošt i to raniji i kasniji, odmah ispod preše, te može svaki kupac kod prešanja polag biti i mošt si odmah odpeljati.

Upitati se ili kod vlastelinstva Kerestinec, telefon Zagreb br. 635, ili kod Arthura Spitzera, Zagreb, Juriličeva ulica 9.

Soba

sa izgledom u vri na ulicu, i kuhinjom iznajmljuje se odmah.

Upitati se Oajeva ulica, sitničarija gđe. Franz.

Hrvati i Hrvatice!

Sjetite se družbe

sv. Cirila i Metoda

Liker-vino za mlohave i nemoćne osobe, finog ukusa
ld. ld. jest

Cröma

Marsala

tvornice specialiteta

Attilio Bepaul iz Trsta.

U Samoboru se dobiva kod Janka Budia ml.

Pozor kućanice!!

Najbolji i najfiniji osat uporabiv za sve potrebe, a naročito za kisenje povrća dobiva se u tvornici oca Štefana Nagoda.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

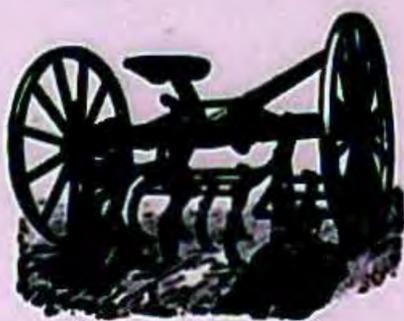
ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima
i vlastelinima pružimo

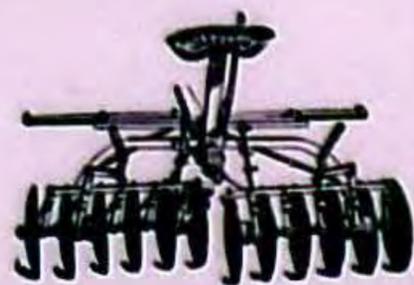
zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,

jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama **domaćeg gospodarstva i industrije**.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skladištu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakomu kupcu stoji prilika, da se osvjedoči o

solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrnuv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ist-čemo, da nam **financijska snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već **istinski rad i nastojanje**, da pribavimo našem poduzeću **častan glas**.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, a **sve to posve besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovičev trg. **Zagreb.** Preradovičev trg.

Brzjavljavi: **Stöger, Zagreb.**

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

Trgovina i naklada umjetnina **Josip Kaplan** Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Preporuča svoje bogato opskrbljeno skladište raznih svetih i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i crahovim okvirima.

Tvorničko skladište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. Zidnih satova i ura njihalica. Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom. **Portreti i umjetna slikarija.** Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saberska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja nebi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici besplatno i franco.

Ilustrovani cjenici besplatno i franco.

Izvrсна kava

čaj, čokolada, kakao te slatko i kiselo mlijeko dobiva se svakoga dana kod

Melanije Wuja,
Suhopol, kraj hidropatičkog zavoda.

Tko pošalje???

poštom unaprijed
5 K 40 filira,
10 kruna,

dobije franko u kuću slijedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme neobavno jeftino!

1. Frey: „Pomorska bitka“. 2. Bogović: „Crna kraljica“. 3. Tomić: „Pripovijesti“. 4. „Zivot kraljice Jelisave“. 5. Sirola: „Brat i sestra“. 6. „Doista jedan je Bog“. 7. Mijatov: „Zivot hajduka Udmanica“. 8. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 9. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 10. S. K.: „Spomen-pjesme“. 11. Pužar: „Obstar Jelačić“. 12. „Dvostruko uporište“. 13. Sirola: „Devet izvornih pripovijesti“. 14. Sirola: „Sikanova djeca“. 15. „Vojničke šale“. 16. Pužar: „Seljačke pravice“. 17. Sienkiewicz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 18. Verne: „Doktor Oks“. 19. Origorović: „Piknik“. 20. Tomić: „Crnice“.

Tko šalje poštom unaprijed K 3-20, dobije 30 šaljivih predmeta za zabavu u ugodnom društvu.

Tko šalje unaprijed K 1-20, dobiva „Zlatne ribice“, galerije slika (novo odlično).

dobiva franko u kuću slijedećih 40 knjiga. Samo kratko vrijeme.

1. Ljubić: „Matija Gubec“. 2. Devide: „Ladni barun“. 3. Tomić: „Crnice“. 4. Mark Twain: „Zvuči iz Amerike“. 5. Milčić: „Vraklja četa“. 6. Strok: „Spajna pripovijest“. 7. „Doista jedan je Bog“. 8. Hoffman: „Svako je svoje arde kovač“ (vezano). 9. Pužar: „Obstar Jelačić“. 10. Sienkiewicz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 11. „Zivot kraljice Jelisave“. 12. Sirola: „Pomrieni račun“. 13. S. K.: „Spomen-pjesme“. 14. Czajkowski: „Skalozob u kuli sa sedam tornjeva“. 15. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 16. Frey: „Na bijegu“. 17. Storma: „Pčelimir“. 18. Sirola: „Devet izvornih pripovijesti“. 19. Sirola: „Sikanova djeca“. 20. Laszowe sky: „Ribnik“. 21. Sirola: „Mirar“. 22. Tražimir: „Sjaj danica ilirake“. 23. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 24. Mijatov: „Zivot hajduka Udmanica“. 25. Pužar: „Seljačka buna“. 26. Burdo: „Zgode i putovanja Stanley-a“. 27. Kračmarčić: „Novele i novelete“. 28. Origorović: „Piknik“. 29-40. Harambašić: „Vijenc-pripovijesti, romana i pjesama (12 knjiga)“.

CUNARD LINIA,

odlazak parobroda

20. rujna „Slavonia“.

4. listopada „Panonia“

iz RIJEKE u NEW-YORK.

Glavno zastupstvo za Hrvatsku i Slavoniju

R. Priester, Zagreb.

Petrinska ulica broj 79.

K. Vismarović, agent za agencije u Zagrebu.

Stan sastoji se od 2 sobe na ulicu i kuhinje te nuzgrednih prostorija iznajmljuje se od 1. rujna u Rambergovoj ulici br. 5.

Novce molim unaprijed slati knjižari i papirnici

Ferdo Strmečki ml.,

Frankopanska ulica br. 2. — ZAGREB. — Frankopanska ulica br. 2.

Zahitjevaite samo

Volanijevu
lužinu.

Najveći uspjeh sadašnjosti!

postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsajajni uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte, ako nije

mojim imenom
providjeno.

Lužina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnica, praonica, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: pranje bez sapuna, sode, pepela i tpe primjesa; a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

Prištednja na vremenu.
Prištednja na trošku.
Prištednja na gorivu.
Prištednja na rublju.
Prištednja na novcu.

Zašto? jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala.
Zašto? prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna.
Zašto? jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati.
Zašto? jer ne kvari rublje i traje 2 puta duže.
Zašto? kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K.

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kern. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković. **Raskužna moć Lužine:** raskužuje rublje od zaraznih bolesti, uništava bacile kolere, pošaline, tifusa i spora, bedrenice (Miltzbrand).

Lužina ne zahtjeva nikakvih posebnih uređaja ili sprava. Paziti valja na pakovanje, i jamčiti samo, onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot providjen mojim imenom. Narudžbe prima i obavlja samo uz pouzete

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sanducima po 25 kg.; no da se može svatko o dohoti lužine osvje- dožiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol kg. po K 2-80 uz pouzete sa napukom. — Trgovci uživaju primjeren popust.

U Saboru dobije se samo kod E. Proseky-a.